

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Sidney Sheldon
THE NAKED FACE

Copyright THE NAKED FACE © 1970 by Sheldon Family
Limited Partnership, successor to the Rights and Interests of Sidney Sheldon
Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-01851-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

LICE BEZ IMENA

Sidni Šeldon

Preveo Mirko Bižić

Beograd, 2017.

Za žene u mom životu – Džordžu, Meri i Natali

Jedan

Deset minuta pre jedanaest sati nebo je eksplodiralo u vrtlogu belih konfeta koje su u trenu prekrile grad. Svež sneg pretvorio je već smrznute ulice Menhetna u sivu bljuzgavicu, a ledeni decembarski vetar terao je božićne kupce ka udobnosti njihovih stanova i kuća.

Na Leksington aveniji visoki vitki muškarac u žutoj kišnoj kabanici kretao se među gomilom užurbanih božićnih kupaca, ali sopstvenim ritmom. Koračao je brzo, međutim, to nije bio hitri korak drugih pešaka koji su pokušavali da pobegnu od hladnoće. Glavu je podigao i kao da nije mario za prolaznike što su žurno hodali pokraj njega. Bio je slobodan nakon čitave večnosti provedene u čistilištu i bio je na putu kući da kaže Meri kako je sve završeno. Prošlost će pokopati svoje mrtvace, a budućnost je bila sjajna i zlatna. Razmišljao je o tome kako će joj se lice ozariti kad joj saopšti novost. Kad je stigao do ugla Pedeset devete ulice, žuto svetlo na semaforu promenilo se u crveno, pa se zaustavio zajedno s nestrpljivom gomilom ljudi. Na udaljenosti od nekoliko metara stajao je Deda Mraz Vojske spasa sa

velikim čajnikom. Muškarac je posegnuo u džep tražeći sitninu da je prinese kao žrtvu bogovima sreće. U tom trenutku neko ga je pljesnuo po leđima. Iznenadni bolni udarac protresao mu je celo telo. Neki previše srdačan božićni pijanac koji pokušava da se ponaša prijateljski.

Ili Brus Bojd. Brus, koji nikad nije bio svestan sopstvene snage, a imao je detinjast običaj da ga fizički povređuje. Ali Brusa nije video više od godinu dana. Čovek je počeo da okreće glavu kako bi video ko ga je udario i, na sopstvenu iznenađenje, kolena su mu klecnula. Usporeno, i kao da posmatra samog sebe iz daljine, mogao je da vidi kako njegovo telo udara o trotoar. U leđima je osetio tupi bol koji je počeo naglo da se širi po čitavom telu. Disanje mu je postalo otežano, bio je svestan lupkanja cipela koje su se kretale pored njegovog lica, kao da imaju sopstveni život. Obraz je počeo da mu trne od ledenog asfalta. Znao je da ne sme tu da leži. Otvorio je usta da pozove upomoć, a topla crvena reka počela je da navire i razliva se po snegu koji se topio. Zaprepašćeno i opčinjeno posmatrao ju je kako teče preko asfalta i sliva se u šaht. Bol je postajao oštriji, ali mu to nije toliko smetalo jer se prisetio dobrih vesti. Bio je slobodan. Reći će Meri da je slobodan. Sklopio je oči da ih odmori od zaslepljujuće beline neba. Sneg je počeo da se pretvara u ledenu susnežicu, ali on ništa više nije osećao.

Dva

Kerol Roberts je čula kako se ulazna vrata otvaraju i zatvaraju i ljude kako ulaze, i čak i pre nego što je podigla pogled, mogla je da namiriše da su to oni. Bila su ih dvojica. Jedan je bio u srednjim četrdesetim godinama, ljudeškara od gotovo dva metra, sav u mišićima. Imao je veliku glavu, duboko usađene čeličнопlave oči i zategnuta stroga usta. Drugi je bio mlađi. Crte lica bile su mu pravilne, oči smeđe i žive. Izgledali su sasvim različito, a ipak – bar što se Kerol tiče – mogla su da budu i blizanci.

Bili su panduri. To je namirisala. Dok su se približavali njenom stolu, mogla je da oseti kako kapljice znoja počinju da joj cure niz pazuh kroz zaštitni sloj dezodoransa protiv znojenja. U mislima je grozničavo pretraživala sva opasna i nesigurna mesta u svom životu. Čik? Gospode, pa on se već šest meseci držao podalje od nevolje. Još od one noći u njegovom stanu kad ju je zaprosio, obećavši da će napustiti bandu.

Semi? Bio je na drugoj strani okeana, u vazdušnim snagama, i da se išta dogodilo njenom bratu, ne bi poslali ova dva tipa da joj prenesu tu vest. Ne, došli su ovamo da je uhapse. Imala je

travu u torbi, a neki brbljivac se izlanuo o tome. Ali zašto dvojica? Kerol je nastojala da uveri sebe kako joj ne mogu ništa. Nije ona više bila tamo neka glupava crna drolja iz Harlema s kojom mogu da postupaju kako im se prohte. Više ne. Ona je sada sekretarica jednog od najvećih psihoanalitičara u zemlji. Ali dok su joj se dvojica muškaraca približavala, Kerolin strah se povećavao. U prvi plan su izbila sumorna sećanja na mnoge godine skrivanja u smrdljivim, pretrpanim unajmljenim stanovima dok su beli policajci razvaljivali vrata i odvlačili oca, sestru ili bratića.

Međutim, ništa od uznemirenosti koja joj je obuzimala duh nije se pokazivalo na njenom licu. Na prvi pogled, dva detektiva su videla samo mladu, ženstvenu crnkinju u skladno skrojenoj haljini bež boje. Glas joj je bio hladan i miran. „Izvolite?“, rekla je.

Tad je poručnik Endrju Makgrivi, stariji detektiv, primetio mrlju znoja koja se sve više širila po njenoj haljini ispod pazuha. To je automatski registrovao kao zanimljivu informaciju za nastavak razgovora. Doktorova sekretarica je napeta. Makgrivi je izvukao legitimaciju s izlizanom značkom zabodenom u ispuccalu veštačku kožu. „Poručnik Makgrivi, Devetnaesta policijska stanica.“ Pokazao je na svog kolegu. „Detektiv Anđeli. Mi smo iz odeljenja za ubistva.“

Ubistva? Mišić na Kerolinoj ruci zatitrao je sam od sebe. Čik! Ubio je nekog. Prekršio je obećanje i vratio se u bandu. Učestvovao je u razbojništvu i ubio nekog. Ili je njega neko upucao? Mrtavo

je? Jesu li došli da joj to kažu? Osetila je kako mrlja nastavlja da se širi. Odjednom je postala svesna toga. Makgrivi ju je gledao pravo u oči, ali znala je da je to primetio. Njoj i takvima kao što Makgrivi nisu bile potrebne reči. Prepoznavali su jedni druge na prvi pogled. Poznavali su se već stotinama godina.

„Hteli bismo da vidimo doktora Džada Stivensa“, rekao je mladi detektiv. Glas mu je bio prijatan i ljubazan i odgovarao je njegovom izgledu. Prvi put je opazila da nosi neki paketić umotan u smeđi papir uvezan kanapom.

Bio je potreban samo jedan kratak trenutak da te reči dopru do njene svesti. Dakle ne radi se o Čiku. Ni Semiju. Ni travi.

„Izvinite“, rekla je, jedva sakrivajući olakšanje, „doktor Stivens ima pacijenta.“

„Za ovo će nam trebati samo par minuta“, kazao je Makgrivi. „Želimo da mu postavimo nekoliko pitanja.“ Zastao je. „Možemo to da obavimo ovde ili u policijskoj stanici.“

Na trenutak ih je zbunjeno pogledala. Kog đavola bi dvojica detektiva iz odeljenja za ubistva mogla da traže od doktora Stivensa? Šta god policija mislila, doktor nije uradio ništa loše. Predobro ga je poznavala. Koliko već dugo? Četiri godine. Počelo je to u dežurnom sudu...

Bilo je tri ujutro i svetla na plafonu sudnice davala su licima svih prisutnih nezdrav bled sjaj. Prostorija je bila stara, zapuštena i neuredna, ispunjena ustajalim zadahom straha koji se u njoj nakupio tokom godina poput naslaga boje što se ljušti sa zidova.

Kerolina nesreća bila je u tome što je ponovo završila u sudnici sudije Marfija. Stajala je pred njim i pre dve nedelje i prošla s uslovnom kaznom. Prvi prekršaj. To je značilo da su je kopilad prvi put uhvatila. Znala je da će je ovog puta sudija oštro kazniti.

Postupak koji je prethodio njenom bio je već skoro završen. Visok, miran muškarac stajao je pred sudijom i govorio nešto o svom klijentu, debelom muškarcu s liscama na rukama, koji se sav tresao. Procenila je da je staloženi muškarac sigurno advokat. Bilo je nečega u njemu, nekog jednostavnog samopouzdanja, zbog kog je osećala da je debeli srećan što ima tog čoveka kraj sebe. Ona nije imala nikog.

Ljudi su odstupili od sudije, i Kerol je čula kako prozivaju njeno ime. Ustala je i stisnula kolena jedno uz drugo kako ne bi drhtala. Sudski stražar blago ju je gurnuo prema mestu za optužene. Službenik je predao sudiji optužnicu.

Sudija Marfi je pogledao Kerol, pa zatim papir ispred sebe.

„Kerol Roberts. Nepristojno obraćanje ljudima na ulici, posedovanje marihuane, opiranje prilikom hapšenja.“

Ovo poslednje je bilo čisto sranje. Policajac ju je gurnuo, a ona ga je šutnula u muda. Uostalom, ona je američka državljanka.

„Bila si ovde pre nekoliko nedelja, zar ne, Kerol?“

Namestila je glas da zvuči nesigurno. „Mislim da jesam, častni sudijo.“

„Ja sam te osudio uslovno.“

„Da, gospodine.“

„Koliko imaš godina?“

Mogla je da zna da će je to pitati. „Šesnaest. Danas mi je šesnaesti rođendan. E pa srećan mi rođendan“, rekla je i briznula u plač, a od jecaja joj je celo telo drhtalo.

Visoki mirni muškarac stajao je za stolom sa strane, skupljao neke papire i stavljao ih u kožnu aktovku, dok je Kerol stajala i jecala. Podigao je pogled i na trenutak je osmotrio. Zatim se obratio sudiji Marfiju.

Proglašena je pauza, i dva muškarca su ušla u sudijine prostorije. Petnaest minuta kasnije, sudski stražar je otpratio Kerol u sudijinu kancelariju, gde je staloženi muškarac ozbiljno razgovarao sa sudijom.

„Kerol, ti si jedna srećna devojka „, kazao je sudija Marfi. „Dobićeš još jednu šansu. Sud te poverava na lično staranje doktoru Stivensu.“

Visoki tip, dakle, nije advokat nego prokleti lekar. Ne bi joj smetalo ni da je Džek Trbosek. Želela je samo da izađe iz ove smrdljive sudnice pre nego što ustanove da joj nije rođendan.

Doktor ju je odvezao u svoj stan, šturo joj se obraćajući, tako da nije morala da mu odgovara, čime joj je omogućio da se sabere i o svemu razmisli. Zaustavio se pred modernom stambenom zgradom na Sedamdeset prvoj ulici, odakle se pružao pogled na Ist River. Zgrada je imala portira i liftboja, a po mirnom načinu na koji su ga oni pozdravili moglo se pomisliti da se svakog dana vraćao usred noći sa šesnaestogodišnjom kurvom.

Kerol nikad nije videla takav stan. Dnevna soba bila je sva u belom, sa dva dugačka niska kauča, presvučena tvidom svetlozelene boje. Između kauča se nalazio četvrtasti sto za kafu sa debelim staklom. Na njemu je stajala velika šahovska tabla s izrezbarenim venecijanskim figurama. Na zidovima su visile modernističke slike. U predsoblju se nalazio monitor sigurnosne kamere, koji je pokazivao ulaz u hodnik. U jednom uglu dnevne sobe bio je bar od tamnosmeđeg stakla s policama, gde su bile poređane kristalne čaše i flaše od brušenog stakla. Motreći kroz prozor, Kerol je videla sićušne barke, daleko ispod, kako plove uz i niz Ist River.

„Na sudu uvek ogladnim“, rekao je Džad. „Kako bi bilo da na brzinu spremim neku rođendansku večericu?“ Uveo ju je u kuhinju, gde je posmatrala kako spretno priprema meksički omlet, pomfrit, engleske krofne, salatu i kafu. „Jedna od prednosti neženje“, dodao je. „Mogu da kuvam kad sam raspoložen za to.“

Dakle, bio je samac i nije imao ženu kod kuće. Ako ispravno odigra, ovo bi se moglo pokazati kao zlatni rudnik. Kad je pohlepno progutala obrok, poveo ju je u spavaću sobu za goste. Spavaća soba je bila sva u plavom, a u njoj se isticao veliki bračni krevet s plavom posteljinom na kockice. Pored njega je stajala niska španska komoda od tamnog drveta s mesinganim ručkama.

„Možeš ovde da prenočiš“, kazao je. „Pronaći ću ti neku pidžamu.“

Kad se Kerol osvrnula po ukusno nameštenoj sobi, pomislila je: *Kerol, mala moja! Upala ti je sekira u med. Ovaj tip traži malo maloletne crne pice. A ti si curica koja će mu je dati.*

Svukla se i sledećih pola sata provela pod tušem. Kad je izašla s peškirom zamotanim oko glatkog i bujnog tela, primetila je da je belac ostavio svoju pidžamu na krevetu. Zналаčki se nasmešila i ostavila je tamo gde je i bila. Zbacila je peškir i ušla u dnevnu sobu. Nije bio tamo. Pogledala je kroz vrata što su vodila u radnu sobu. Sedeo je za velikim pisaćim stolom sa starinskom stonom svetiljkom. Radna soba je bila pretrpana knjigama od poda do plafona. Prišla mu je s leđa i poljubila ga u vrat. „Da počnemo, dušo?“, šapnula je. „Tako si me napalio da ne mogu više da izdržim.“ Privila se uz njega. „Šta čekamo, tatice? Ako me brzo ne opališ, mozak će mi eksplodirati.“

Na trenutak ju je posmatrao zamišljenim tamnosivim očima. „Zar već nisi imala dovoljno neprijatnosti?“, upitao ju je blago. „Ne možeš učiniti ništa u vezi sa okruženjem u kom si rođena; ali ko ti je rekao da moraš zauvek da ostaneš omeđena time?“

Zabezegnuto je zurila u njega pitajući se šta je pogrešno rekla. Možda prvo mora da se napali tako što će da je izbičuje. Ili je on neki tip poput sveštenika Dejvidsona. Moliće se nad njenom crnom guzicom, prevaspitati je, a zatim povaliti. Pokušala je iznova. Posegnula je rukom između njegovih nogu i pomilovala ga šapućući: „Hajde, medeni, stavi mi ga.“

Nežno se oslobodio i gurnuo je u fotelju. Nikad nije bila toliko zbunjena. Nije izgledao kao homić. Ali u današnje vreme nikad se ne zna. „Koji je tvoj fazon, medeni? Reci mi šta želiš, i ja ću ti to i uraditi.“

„U redu“, rekao je. „Hajde da razgovaramo.“

„Misliš da pričamo?“

„Baš tako.“

I pričali su. Cele noći. Bila je to najčudnija noć u Kerolinom životu. Doktor Stivens je stalno skakao s jedne teme na drugu, zapitkivao ju je, istraživao. Ispitivao ju je šta misli o Vijetnamu, getoima i pobunama na fakultetima. Svaki put kad bi Kerol pomislila da je otkrila na šta zapravo cilja, promenio bi temu. Razgovarali su o ko zna koliko tema za koje nikad nije ni čula, i o onima za koje je samu sebe smatrala najvećim živim stručnjakom na svetu. Mesecima nakon toga znala je da leži budna nastojeći da prizove u sećanje reč, misao, čarobnu frazu koja ju je izmenila. Nikad joj nije uspevalo jer je konačno ustanovila da čarobne reči nije ni bilo. Ono što je doktor Stivens uradio bilo je jednostavno. Razgovarao je s njom. Stvarno razgovarao. Niko to ranije nije uradio. Odnosio se prema njoj kao prema ljudskom biću, kao prema ravnopravnoj osobi čije su mišljenje i osećanja vredni njegove pažnje.

Negde u toku noći odjednom je postala svesna svoje obnaženosti, pa je otišla i obukla njegovu pidžamu. Ušao je u njenu sobu, seo na ivicu kreveta i nastavio da priča. Razgovarali su o Mao Cedungu, hulahopkama i piluli. I o tome kako je to imati majku i oca koji se nikad nisu venčali. Kerol je njemu ispričala ono što nikom nikad ranije nije rekla. Ono što je bilo dugo zakopano duboko u njenoj podsvesti, i kad je najzad zaspala, osećala se potpuno ispražnjeno. Bilo je to kao da je imala veliku operaciju, pa je reka otrova istekla iz nje.

Ujutro, posle doručka, dao joj je sto dolara. Oklevala je, a onda napokon rekla: „Lagala sam. Nije mi bio rođendan.“

„Znam.“ Široko se osmehnuo. „Ali nećemo to reći sudiji.“ Glas mu se promenio. „Možeš da uzmeš novac i odeš odavde i niko ti neće smetati sve dok te sledeći put ne uhvati policija.“ Zastao je. „Trebam sekretaricu. Mislim da bi ti jako dobro radila taj posao.“

Pogledala ga je s nevericom. „Zezaš me? Ne znam stenografiju; niti da kucam na mašini.“

„Mogla bi da naučiš kad bi se vratila u školu.“ Kerol ga je na trenutak gledala, a onda oduševljeno uzvihnula: „Nikad nisam o tome razmišljala. To mi zvuči super!“ Nije mogla da dočeka da se izvuče iz ovog prokletog stana s njegovih sto dolara i pokaže ih momcima i devojkama u Fišmanovom dragstoru u Harlemu, gde se društvo okupljalo. S ovim je mogla da kupi dovoljno cuge da joj potraje nedelju dana.

Kad je ušla u Fišmanov dragstor, bilo je kao da nikad nije ni izašla iz njega. Videla je ista zlovoljna lica i čula isto depresivno, poražavajuće blebetanje. Bila je kod kuće. Neprestano je razmišljala o doktorovom stanu. Nije nameštaj bio to što je činilo toliku razliku. Stan je bio tako čist. I miran. Kao neko ostrvce negde u drugom svetu. A on joj je ponudio kartu za taj svet. Šta je mogla da izgubi? Mogla je da pokuša i da iz puke zabave pokaže doktoru da je pogrešio i da ona u tome neće uspeti.

Na sopstveno iznenađenje, Kerol se upisala u večernju školu. Napustila je nameštenu sobu s umivaonikom umrljanim rđom,

izlomljenim toaletom, pocepanim zelenim zavesama, i nezgrapnim gvozdenim krevetom na kom je izvodila trikove i predstave. Bila je prelepa bogata naslednica iz Pariza, Londona ili Rima, a muškarac koji ju je pumpao bio je lepi, bogati princ koji je umirao od želje da se njome oženi. I kako je koji muškarac dostizao orgazam i silazio s nje, tako je i njen san umirao. Do sledećeg puta.

Napustila je sobu i sve svoje prinčeve i nijednom se nije osvrnula za sobom. Vratila se roditeljima. Doktor Stivens joj je dao novčanu stipendiju da studira. Gimnaziju je završila s najvišim ocenama. Doktor je došao na dodelu diploma, a njegove sive oči ponosno su sijale. Neko je verovao u nju. Bila je neko. Preko dana je radila u *Nedixsu*, a uveče išla na kurs za sekretarice. Dan nakon što je završila kurs otišla je kod doktora Stivensa, a zatim iznajmila stan.

U sledeće četiri godine doktor Stivens se prema njoj uvek odnosio s istom uljudnošću koju je pokazao prve noći. Na početku je očekivala da će joj spomenuti šta je ranije bila, a šta je sad postala. Ali je konačno došla do spoznaje da ju je on uvek video ovakvu kakva je bila sad. On joj je samo pomogao da pronađe sebe. Kad god je imala neki problem, uvek bi našao vremena da ga raspravi s njom. Odnedavno je nameravala da mu kaže šta se dogodilo s njom i Čikom i pita ga da li da kaže Čiku, ali je to neprekidno odgađala. Želela je da se njen doktor Stivens ponosi njom. Sve bi učinila za njega, spavala bi s njim, ubila za njega...

A sad su tu bila ova dva tipa iz odeljenja za ubistva i htela su da ga vide.

Makgrivi je postajao nestrpljiv. „Dakle, kako ćemo, gospođice?“, upitao je.

„Imam instrukcije da ga nikad ne uznemiravam kad je s pacijentom“, rekla je Kerol. Primetila je naročit pogled u Makgrivijevim očima. „Pozvaću ga.“ Podigla je slušalicu i pritisnula dugme spikerfona. Posle tišine od tridesetak sekundi, iz aparata se začuo glas doktora Stivensa. „Da?“

„Ovde su dva detektiva koja žele da vas vide, doktore. Oni su iz odeljenja za ubistva.

Napregnula se ne bi li primetila promenu u njegovom glasu... uzrujanost... strah. Ništa od toga nije otkrila. „Moraće da sačekaju“, rekao je i prekinuo vezu.

Obuzeo ju je osećaj ponosa. Možda mogu da uplaše nju, ali nikad neće moći da nateraju doktora da izgubi mirnoću i pribranost. Izazivački je podigla pogled. „Čuli ste ga“, kazala je.

„Koliko će još pacijent biti kod njega?“, upitao je Anđeli, mladi muškarac.

Bacila je pogled na sat na stolu. „Još dvadeset pet minuta. To mu je za danas poslednji pacijent.“

Dvojica muškaraca su se pogledala.

„Sačekaćemo“, s uzdahom je zaključio Makgrivi.

Seli su. Makgrivi ju je proučavao pogledom. „Nekako ste mi poznati“, izgovorio je najzad.

Ona se nije dala prevariti. Tip je pokušavao da je navuče. „Znate kako se kaže“, odgovorila je Kerol, „svi smo mi slični.“

Tačno dvadeset pet minuta kasnije Kerol je čula zvuk otvaranja bočnih vrata koja su vodila iz doktorove ordinacije u hodnik. Nekoliko trenutaka kasnije otvorila su se vrata Keroline kancelarije i doktor Džad Stivens je ušao. Zastao je kad je opazio Makgrivija. „Mi smo se već negde sreli“, izgovorio je. Nije mogao da se seti gde.

Makgrivi je ravnodušno klimnuo glavom. „Hmm da... Poručnik Makgrivi.“ Pokazao je na Anđelija, „Detektiv Frenk Anđeli.“

Džad i Anđeli su se rukovali. „Uđite.“

Ušli su u Džadovu ordinaciju i vrata su se zatvorila. Kerol je gledala za njima nastojeći da poveže nešto. Krupni detektiv kao da je bio neprijateljski raspoložen prema doktoru Stivensu. Ali možda je to samo bio njegov prirodni *šarm*. Kerol je bila sigurna samo u jedno. Njena haljina će morati na hemijsko čišćenje.

Džadova ordinacija bila je nameštena poput dnevne sobe u francuskoj seoskoj vili. U njoj nije bilo radnog stola. Umesto toga, po sobi su bile raspoređene udobne fotelje, a pokraj njih stočići s pravim starinskim lampama. Na drugom kraju sobe nalazila su se neupadljiva vrata koja su vodila u hodnik. Na podu je bio prostrt *edvard filds* tepih vrhunske izrade, a u uglu se nalazio udoban kauč tapaciran damastom. Makgrivi je primetio da na